

Uddrag fra ”Det danske samfunds indsats og beredskab mod terror”

Den tværministerielle arbejdsgruppe om terrorbekæmpelse, oktober 2005

6.3.

Identitetskort med biometriske data?

6.3.1.

Retsgrundlaget

Det fremgår af retsplejelovens § 750, 2. pkt., at enhver har pligt til at opgive navn, adresse og fødselsdato til politiet. Der stilles imidlertid ikke krav om, at man på nogen måde skal kunne godtgøre, at man er den person, som man udgiver sig for at være. Selvom det i dag er muligt for de fleste mennesker at identificere sig ved pas, kørekort, sygesikringsbevis mv., så foreligger der intet krav om, at man skal kunne legitimere sig overfor politiet eller andre offentlige myndigheder.

Danmark har tilsluttet sig en udbygning af Schengen-reglerne og har i den forbindelse tilkendegivet, at Danmark inden for de næste par år agter at gennemføre forordning nr. 2252/2004 vedrørende indførelse af pas med biometriske data (foto og fingre). Af forordningens artikel 1 fremgår det, at alle pas og rejsedokumenter, som medlemsstaterne udsteder – dvs. også konventions- og fremmedpas udstedt af danske myndigheder til udenlandske statsborgere – er omfattet af forordningen. En meget stor del af den i Danmark bosiddende befolkning – alle pasindehavere – vil således indenfor relativt kort tid være centralt registreret med biometriske data.

6.3.2.

Arbejdsgruppens overvejelser

Biometri kan betegnes som gengivelse af udvalgte fysiske kendetegn, f.eks. et fingeraftryk, en iris eller et ansigtsbillede, altså noget som er aflæseligt og unikt knyttet til en bestemt person. Biometriske data kan derfor forøge identifikations sikkerheden væsentlig i forhold til identifikationsmidler, der ikke indeholde biometriske data. De britiske myndigheder har i maj 2005 offentliggjort en større undersøgelse af registrerings- og verifikationsprocesser i forbindelse med anvendelse af biometriske data. Undersøgelsen viser, at succesrate og tidsforbrug i forbindelse med såvel registrering som verifikation varierer alt efter hvilke biometriske data, der arbejdes med, og faktorer som f.eks. alder og etnicitet har betydning i denne relation.

Krav om registrering af alle borgeres biometriske data vil alt andet lige give myndighederne yderligere muligheder i såvel den proaktive som den reaktive terrorbekæmpelse.

På det forebyggende område vil identitetskortet således kunne tjene som identifikationsbevis i de tilfælde, hvor der kræves brugeridentifikation.

Såfremt det biometriske data, der udvælges, er foto, vil myndighederne kunne råde over en central fotodatabase, der f.eks. kan anvendes i forbindelse med videoovervågning, jf. afsnit 8. En sådan fotodatabase vil endvidere være til hjælp for Politiets Efterretningstjeneste i forbindelse med opstart af observation mod nye målpersoner, hvor databasen vil kunne medvirke til at skabe forbindelsen mellem identitet og fysisk person.

Biometriske data vil i relation til allerede gennemførte terrorangreb kunne anvendes i forbindelse med den efterfølgende identifikation af såvel ofre som gerningsmænd.

Denne nytteværdi skal holdes op mod de omkostninger og ulemper for befolkningen, som et sådant identitetskort vil indebære.

Der er ikke foretaget en nærmere analyse af, hvilke økonomiske omkostninger der vil være forbundet med indførelse af identitetskort med biometriske data. Der kan derimod henvises til, hvilke omkostninger, man skønsmæssigt har vurderet, der er forbundet med indførelsen af pas med biometriske data. Den ovenfor omtalte forordnings gennemførelse i dansk ret vil således efter omstændighederne kunne have statsfinansielle konsekvenser i form af merudgifter til pasproduktionen i en af myndighederne skønnet størrelsesorden af ca. 15 - 20 mio. kr. årligt, hvortil kommer udgifter til etablering af registrerings- og verifikationsudstyr, som det endnu ikke er muligt at skønne nærmere over, idet de tekniske specifikationer endnu ikke er fastlagt.

Det skal endvidere bemærkes, at hvis et sådan identitetskort skal have fuld effekt i relation til politiet, så skal det som nævnt ovenfor være muligt at skaffe en umiddelbar adgang til det biometriske dataregister, uanset hvor man som polititjenestemand befinder sig. Et identitetskort vil kun være brugbart i terrorbekæmpelsesøjemed, såfremt man har et sammenligningsgrundlag – altså et register at holde datainformationerne oppe imod. Verifikationsudstyr bør således eksempelvis findes i alle tjenestekøretøjer, hvilket isoleret set må antages at medføre en væsentlig udgift for staten.

Hertil kommer ulemperne i relation til befolkningen generelt – dels i forhold til selve registreringen, dels i relation til det forhold, at legitimationskortet alene giver mening, såfremt det kombineres med en pligt til altid at bære kortet på sig.

Det skal endvidere erindres, at de fleste personer bosiddende i Danmark, som anført ovenfor, indenfor en kortere årrække som pasindehavere vil være registreret med biometriske data. Det bemærkes i den forbindelse, at den fotodatabase, som forudsættes knyttet til projektet – og som ikke findes i tilknytning til det nuværende pasregister – umiddelbart vurderes at have større betydning i en terrorbekæmpelsessammenhæng end muligheden for at kræve forevisning af legitimitetskort fra personer bosiddende i Danmark.

Spørgsmålet er herefter, om der er et reelt behov for at pålægge alle borgere at kunne legitimere sig med identitetskort med biometriske data, når den praktiske betydning heraf væsentligst vil være at sikre biometriske data på borgere, herunder udlændinge, der ikke er i besiddelse af pas. Det skal i den forbindelse bemærkes, at det næppe kan pålægges tilrejsende, som alene er på et korterevarende besøg her i landet, at være i besiddelse af et dansk identitetskort, hvorfor registreringen under alle omstændigheder vil være ufuldstændig.

Politiet har på baggrund af ovenstående ikke med fornøden styrke konstateret et behov for, at der i terrorbekæmpelsesøjemed opstilles krav om, at alle personer bosiddende i Danmark skal kunne legitimere sig ved identitetskort med biometriske data

Det er på denne baggrund arbejdsgruppens opfattelse, at der ikke på nuværende tidspunkt bør stilles krav om, at der i Danmark indføres et sådant identitetskort med biometriske data.